

GARANCIA

KKV FEJLESZTÉS

MIT JELENT A HITELINTÉZETEK ÉS A HITELFELVEVŐK SZÁMÁRA A BASEL II. EGYEZMÉNY HAZAI ALKALMAZÁSA?

interjú

A Basel II. Egyezmény alkalmazása komoly kihívást jelent a pénzintézetek számára. Az abba foglalt szabályok megváltoztatják a banki tőke megfelelési számításokat, lehetőségeket teremtve új és komoly gazdasági következményekkel járó eljárások bevezetésére is. A működési kockázatok számbavételi kötelezettsége, mint új elem, korábban nem gyakorolt feladatok elvégzésére készíti a bankokat. A felügyeleti ellenőrzés kiterjesztésén keresztül a pénzintézetek kontrolláltabb működését és az adatok nyilvánosságra hozatalának előírásával a működés piac számára áttekinthetőbbé tételét célozzák meg. Mit jelent mindez a hazai hitelintézetek és a hitelfelvevő ügyfelek számára? Erről kérdeztük MÉRÓ KATALINT a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (Felügyelet) ügyvezető igazgatóját.

– Melyek a Basel II. Egyezmény főbb elemei?

– A Basel II. Egyezmény, illetve az ezen alapuló európai uniós tőke direktíva szabályozza a bankok által a kockázataik fedezetéül tartandó minimálisan szükséges tőke összegét. A minimálisan szükséges tőkeösszeg meghatározásának két pillére van. Az első pillér tartalmazza azokat a konkrét számszaki előírásokat, amelyek a hitelezési-, piaci-, és működési kockázatok mögé állítandó tőkeszintet határozzák meg. A második pillér, a tőke megfelelés felügyeleti áttekintése keretében azt vizsgálja, hogy vajon a bankok tőkeszintje elegendő-e az összes kockázatuk fedezésére, ideértve az első pillérben nem, vagy csak részlegesen fedezett kockázatokat is. Az első két pillért egészítik ki azok a nyilvánosságra hozatali előírások, amelyek a piac eligazodását, fegyelmező erejének kibontakozását segítik. A bankok ügyfelei számára nyilvánvalóan az a legfontosabb, hogy milyen feltételekkel kaphatnak hitelt, vagyis, hogy a bankok tőke költségét hogyan befolyásolja az új szabályozás, kiemelten pedig konkrétan az, hogy az egyes hitelek mögé mekkora tőkét kell állítaniuk a bankoknak.

vánosságra hozatali előírások, amelyek a piac eligazodását, fegyelmező erejének kibontakozását segítik. A bankok ügyfelei számára nyilvánvalóan az a legfontosabb, hogy milyen feltételekkel kaphatnak hitelt, vagyis, hogy a bankok tőke költségét hogyan befolyásolja az új szabályozás, kiemelten pedig konkrétan az, hogy az egyes hitelek mögé mekkora tőkét kell állítaniuk a bankoknak.

– Mit ír elő az új szabályozás?

– Az új szabályozás előírja, hogy a tőkeösszeg mértékének az eddigieknél jobban kell tükröznie a bankok által hitelezett cégek tényleges hitelkockázatát. A bankok több módszer közül választhatnak a kockázatok és a kapcsolódó tőkekövetelmények meghatározásához; a legkifinomultabb kockázatkezelési megoldásokat

alkalmazó bankoknak, akik a legpontosabban képesek mérni a kockázataikat, kisebb „túlbiztosításra” van szükségük, ezért alacsonyabb tőkekövetelménynek kell megfelelniük. Az új rendszer úgy lett kialakítva, hogy összességében a bankoknak nagyságrendileg ugyanannyi tőkét kelljen tartaniuk, mint korábban, vagyis az új szabályozás a teljes hitelkínálat szempontjából közömbös legyen. Ugyanakkor a rendszer nagyobb kockázatérzékenysége azt is eredményezi, hogy a kevésbé kockázatos ügyfelek hitelezése olcsóbb, a kockázatosabb ügyfeleké pedig drágább lesz.

– Mikortól kell a magyarországi hitelintézeteknek és befektetési vállalkozásoknak az egyezménynek megfelelően működni?

– A hitelintézeteknek és befektetési vállalkozásoknak legkésőbb 2008. január 1-jéig kellett az új előírások szerint meghatáro-

zott tőkekövetelmény számítási lehetőségek valamelyikét kiválasztani és alkalmazni. Az első tapasztalatok szerint a legtöbb intézmény az úgynevezett sztenderd módszer szerint határozza meg a tőkekövetelményét. Ez – anélkül, hogy elmerülne a részletekben – egy viszonylag egyszerűbb módszer. Lehetőség van viszont arra, hogy a hitelintézetek fejlettebb, kockázatérzékenyebb módszereket is alkalmazzanak. Továbbá arra is, hogy a mostani sztenderd módszerről a későbbiekben áttérjenek egy fejlettebb számítási módra. A jövőben feltehetőleg nőni fog a fejlettebb módszert alkalmazó intézmények száma. Ugyanakkor a kisebb intézmények valószínűleg tartósan megmaradnak a sztenderd módszer alkalmazása mellett.

– Milyen feladatokat kellett megoldaniuk az érintett pénzügyi szervezeteknek a rendszer alkalmazására való felkészülésükor?

– Dönteniük kellett a tőkekövetelmény számítási módszerről, a feladatokhoz illeszkedő minősítési-, kockázatértékelési és informatikai rendszert kellett kiépíteniük, meg kellett felelniük a vállalatirányításra vonatkozó új követelményeknek, fel kellett készülniük a nyilvánosságra hozatali követelmények teljesítésére.

– Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány 2008. január 1-jétől pénzügyi vállalkozásként végzi tevékenységét. A Felügyelet hogyan tudja elfogadni az Alapítvány garanciáját a tőkekövetelmény csökkentéséhez?

Az, hogy az alapítvány pénzügyi vállalkozásként végzi a tevékenységét, megteremti a lehetőséget annak, hogy kérelmezze a Felügyelettől annak elismerését, hogy a hitelintézetekkel egyenértékű prudenciális szabályozás alá essen. Amennyiben ez az elismerés megtörténik, akkor az Alapítvány garanciája ugyanúgy vehető figyelembe a tőkekövetelmény csökkentése vo-

natkozásában, mint a bankgaranciák. Az egyenértékűség megállapításával kapcsolatos felügyeleti elvárásokat a Felügyelet 7/2007 sz. Vezetői Körlevele tartalmazza, amit a hitelezési kockázat tőkekövetelményének meghatározására sztenderd módszert alkalmazó hitelintézetek számára adott ki (megtalálható a Felügyelet honlapján, a szabályozás menüpont alatt).

Amennyiben az egyenértékűség megállapítása megtörtént, és a későbbiekben az Alapítvány áttérne a belső minősítési rendszerek (IRB) alkalmazására, akkor a Validációs kézikönyv III. kötetének, az előre nem rendelkezésre bocsátott kockázatsökkentő eszközökről szóló fejezete vonatkozna rá (szintén megtalálható a Felügyelet honlapján, az Európai Unió menüpont Bazel II alpontjában). Ez a fejezet arról szól, hogy az IRB-t alkalmazó bankok esetében a Felügyelet milyen feltételek esetén tudja a garanciákat a tőkekövetelmény csökkentéséhez elfogadni.

– Mit jelent ez a hitelt felvevő ügyfelek számára?

– Ebből az ügyfelek annyit érezhetnek, hogy ha több a tőkekövetelményt csökkentő garancia, akkor a hitelintézetek kevesebb tőke fedezete mellett, vagyis olcsóbban tudják a hiteletet nyújtani, hiszen kevesebb lesz az az elvárt tőkehozam, amit a hitelek árába beépítenek.

Konkréten az AVHGA esetében, ha például az alapítványi garanciavállalásnál 70 százalékos az államilag viszontgarantált rész, akkor az a kérdés, hogy a 30 százaléknyi nem viszontgarantált garancia mögé mekkora tőkét kell állítaniuk a pénzügyintézeteknek. Alapesetben ez a mérték – a jelenlegi helyzet szerint – 8 százalékos, akkor a teljes hitel tőkekövetelménye $30\% \times 8\%$, vagyis 2,4 %. Ha a nem viszontgarantált 30 százalékos részre kedvezőbb kockázati súly alkalmazható, például 20%-os, akkor a teljes hitel tőkekövetelménye ennek csak 20 százaléka, vagyis 0,48%. A két tőkekövetelményi érték közötti különbség $2,40 - 0,48 = 1,92$ százalék. A hitel árazását nézve, az utóbbi esetben az 1,92 százaléknyi banki tőke elvárt hozamával olcsóbb lehet a hitelezés. Ha egy átlagos banki elvárást megtestesítő 20%-os hozamigénnyel számolunk, akkor $1,92 \times 0,2 = 0,384$. Vagyis egyéni garantált hitelt majdnem negyven bázisponttal (0,4 százalékkal) olcsóbban kaphat meg ez esetben a vállalkozó. Természetesen ez a kalkuláció a hitelnek csak a garanciával biztosított részére érvényes, a nem garantált rész mögé is oda kell állítaniuk a megfelelő tőkét a bankoknak.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

valamennyi vidéki kis-, és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség előnyei:

- hitelképesség növelése,
- hitelhez jutási feltételek javítása,
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető:

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói:

Kezességgel biztosított összeg: **max. 800.000.000 Ft**

Kezességvállalás mértéke: **20% - 80%**

Futamidő: **min. 91 nap max. 25 év**

A díj fizetése: **Egyszeri, vagy évenkénti**

A díj mértéke: **min. 0,3%; max. 2,88%**

amely függ a kezességvállalás mértékétől, a futamidőtől és a kezesség kategóriájától.

Zöld szám: 06-80/ 203-760 • **Telefax:** (36-1) 474-5085

1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. • 1392 Budapest, 62. Pf. 289

Honlap: www.avhga.hu • **E-mail:** office@avhga.hu

GONDOK ÉS LEHETŐSÉGEK A HAZAI ÉLELMISZERIPARBAN

A hazai élelmiszeripar nehéz időszakot él át. Az élelmiszeripari termelés 2007-ben 4,4 százalékkal mérséklődött. Az export ugyan bővült, de a hazai értékesítés kisebb lett. Miközben a 2007-es évben az ipar által is felhasznált mezőgazdasági termékek árszintje 22 százalékkal emelkedett, az élelmiszeripar értékesítési árai csak 11,5 százalékkal nőttek. A nagy piaci erejű élelmiszerkereskedelem csak korlátozottan engedett teret az ipar áremelési törekvéseinek. Az adózott iparági eredmény várhatóan kisebb lett, mint 2006-ban. Mindez a beruházásokra is kedvezőtlenül hatott. Az adott helyzetben a feldolgozóknak nagy szükségük van a versenyképességet javító fejlesztések ösztönzésére.

A mezőgazdasági alapanyagárak és az élelmiszeripari árak alakulása

Az élelmiszeripar által feldolgozott mezőgazdasági termékek termelése 2007-ben mintegy 12 százalékkal csökkent. Ilyen jelentős visszaesés az elmúlt évtizedben nem következett be. A tavaszi fagyárak és az aszály következményeként a növényi termékek termelésének volumene majd egy-ötöddel kisebb lett az előző évinél. Az élő állatok és állati termékek kibocsátása pedig mindössze 2 százalékos növekedést ért el.

Az élelmiszeripari ráfordításokat jelentősen meghatározó mezőgazdasági termelői árszint a 2006. évi 10,6 százalékos növekedést is meghaladóan, 22 százalékkal lett magasabb 2007-ben. A növényi termékek árszínvonala – elsősorban a gabonafélék drágulása miatt – 41 százalékkal nőtt. Az élő állatok és állati termékek árai összességében 3,6 százalékkal emelkedtek. A vágómarha és a vágósertés termelői ára csökkent (8,8 valamint 11 százalékkal), a vágóbaromfi viszont 16 százalékkal nőtt. A tehéntej és a tyúktojás árszintje 13, illetve 14 százalékkal volt magasabb, mint egy évvel korábban. Főként a baromfiipari és tejipari feldolgozó vállalkozásokra 2007-ben nagy költségnyomás nehezedett a mezőgazdasági alapanyagok drágulá-

sa miatt. A húsipari vállalkozásoknak a sertés felvásárlási árak várható jelentős emelkedése okán 2008-ban kell szembenézniük hasonló problémával.

Az élelmiszeripar értékesítési árai 2007 folyamán 11,5 százalékkal emelkedtek. Az erős piaci pozíciójú kereskedelmi vállalkozások korlátozottan engedtek teret a feldolgozóipar áremelési törekvéseinek. Ezzel együtt az élelmiszerek fogyasztói ára 11-12 százalékkal nőtt, amely jóval meghaladta a 8 százalékos átlagos fogyasztói árindexet.

Az élelmiszeripar teljesítménye

Az élelmiszeripar termelése 2007-ben 4,4 százalékkal mérséklődött. Miközben a hazai értékesítés – a megszorítások miatt csökkenő reálbér és élelmiszer-fogyasztás miatt – 5,3 százalékkal kisebb lett, az export 3,1 százalékkal növekedett. A ráfordítások jelentős emelkedése és azok áthárításának korlátozott lehetősége okán az élelmiszeripar adózott eredménye valószínűleg nem érte el a 2006. évi 36 milliárd forintos szintet. Az élelmiszeripar adózott eredménye 2007-ben 25 milliárd forint körül alakulhatott (pontos adatokhoz a május végi társasági adóbevallások után lehet hozzáférni). Az árbevétel arányos profit pedig 1,1-1,2 százalékos szinten mozgott. Az elsődleges nyersanyagfeldolgozókat nagyobb mértékben, a többi élelmiszeripari vállalkozást kevésbé vi-selte meg az input és output árak szóban forgó alakulása.

Az adott helyzetben az élelmiszeripari beruházásokra is kevesebb forrás jutott. Ugyanakkor gondot okozott, hogy a feldolgozók a megfelelő mennyiségű me-

zőgazdasági alapanyaghoz sem mindig jutottak hozzá. Az agrárgazdálkodók ugyanis, a kedvező árak által ösztönözve nagy mennyiségben, a feldolgozásból származó hozzáadott érték nélkül exportálták a mezőgazdasági alapanyagok egy részét (például a tejet). Az élelmiszeripari vállalatok jelentős része pedig nem tudta megfizetni a – növekvő világgpiaci árak miatt is – megugró hazai mezőgazdasági értékesítési árakat.

Fejlődési és beruházási kilátások

Az élelmiszeripar gazdálkodási feszültségei, kapacitás kitértési és versenyképességi problémái 2008-ban sem szűnnek meg. A beruházási aktivitás növelésére is szükség lenne. Akárcsak arra, hogy a megtermelt mezőgazdasági nyersanyagok minél nagyobb hányadát dolgozzák fel itthon, kihasználva a hazai hozzáadott érték előállítási lehetőségeket. A gondok megoldásában részleges segítséget jelenthet, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében 2008 tavaszán meghirdetésre kerül a mezőgazdasági termékek feldolgozását segítő támogatási konstrukció. Ennek keretében több tízmilliárd forintos uniós és hazai támogatás áll majd a pályázók rendelkezésére. A források felhasználása persze csak akkor lehet hatásos, ha azok – túlmutatva a napi gondokon – hozzájárulnak az élelmiszeripar szerkezeti és versenyképességi problémáinak kezeléséhez, a mezőgazdasági termelők és a feldolgozó vállalkozások együttműködésének hatékonyabb tételéhez.

EURÓPA ÉLVONALÁBAN

Az ország minden részén találkozhatunk a gyermelyi kamionokkal. Tonaszám viszik a cérnametétet, az eperlevelet, a spagettit és más tésztaféléket a boltokba és a nagyfogyasztókhoz. Ma már a hazai száraztészta piac 35%-át fedi le a gyermelyi társaság, s most készül a külföldi piacok meghódítására. Nem mindennapi sikertörténet, amíg az 1953-ban alapított tészta eljutott a mai vállalatcsoportig a Gyermelyi Holding Rt-ig.

Gyermely akkor is fejlődni tudott, amikor a nagy száraztésztagyártók piacokat vesztek, tönkrementek. Arra a kérdésre, hogy miért sikerült éppen ekkor piacokat hódítani, Sárosy Attila igazgató a rugalmasságot, a piachoz való alkalmazkodás képességét jelölte meg.

– A nagy vállalatok jelentős exportot bonyolítottak le, főleg a Szovjetunióba szállítottak, mikor ez a piac összeomlott, nem tudtak talpon maradni. Mi elsősorban a hazai piacon tevékenykedtünk és tevékenykedünk ma is, abban az időben, amíg mások a kényelmes „biztos” piacra termeltek, mi csak úgy tudtunk megmaradni, ha rugalmasan, gyorsan alkalmazkodtunk az igényekhez, mi már akkor két nap határidővel szolgáltuk ki a partnereinket. Végül is az úgymond „hátrányok”, a valódi piaci körülmények között, később előnyre váltak. Most is elsősorban a hazai piacot célozzuk meg, termékeink 95%-át itthon értékesítjük.

– A hazai piaci részesedés nem növelhető? – Elvileg növelhető, de van egy ésszerű határ, ameddig érdemes egy piacon növekedni, ami fölött már csak aránytalanul nagy befektetéssel lehet némi növekedést produkálni. Úgy látjuk, hogy a hazai száraztészta piac 35%-ának lefedésével elértük ezt a határt. Innen már csak két út lehetséges: vagy új terméket fejlesztünk ki, vagy külföldi piacon terjeszkedünk. Most ez utóbbi mellett döntöttünk.

Példamutató integrációban valósul meg az alapanyag termelés. Jó minőségű lisztet csak jó minőségű búzából lehet előállítani, aminek alapja a jó vetőmag. A vetőmag nemesítéstől a korszerű malomban való őrlésig integrálják a folyamatot. A Gyermely Rt. évek óta szoros kapcsolatban áll a Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi szinten is elismert martonvásári kutatóintézetével. A gyermelyiek meghatározzák, hogy milyen igényeik vannak a lisztrel szemben, melyek azok a jellemzők, amelyek erősen befolyásolják a végtermék minőségét, és ezek alapján a kutatóintézet a régió éghajlati és termelési viszonyainak figyelembevételével kísérletez ki és állít elő olyan fajtákat, amelyek optimálisan

termeszthetők, s hozzák a vállalat által előírt feltételeket.

A nemesített fajtákból a Gyermely Rt a 10 000 hektár saját terület egy részén elit minőségű vetőmagot állít elő, amelyet a saját vetőmag üzemében dolgoz fel, majd az integrációban részt vevő termelőkhez helyez ki, ahol előírja a termelési technológiát. Ez – a vetőmagtól a betakarításig tartó kétéves termelési ciklus – jelentős finanszírozási igénnyel jár. Ha a termelő igényli, akkor a társaság a termelés folyamán a költségek egyharmadát megelőlegezi. A betakarítás után pedig az augusztusi tőzsdei áron felvásárolja. Mindez hat milliárd forintos nagyságrendet jelent. Jellemző a finanszírozás tökeigényére, hogy a 2007-ben megugrott árak következtében egy milliárd forinttal nőtt meg a felvásárlás finanszírozása. Természetesen ez a hiteligényt is növelte, de biztos partnernek bizonyul a két hitelező pénzintézet, az MKB és a CIB, ahonnan jó kondíciókkal kap hitelt a Gyermely Rt. Ez az integráció immár 18-20 éve működik, biztonságot nyújtva termelőnek, feldolgozóknak egyaránt.

A termelés fejlesztéséhez mind hazai mind uniós forrásból pályáztak meg támogatást.

– Az elmúlt években négy milliárd forintot fordítottunk csak a tésztagyártás fejlesztésére – mondja Sárosy Attila – aminek eredményeként ma már Európa élvonalába tartozó száraztészta gyárat sikerült létrehozni. A tésztagyártás fejlesztéséhez – a kiírások értelmében – nem vehettünk igénybe támogatást. Csupán a mezőgazdasággal kapcsolatos területeken élhettünk ezzel a lehetőséggel. Információs rendszerünk kiépítéséhez kaptunk támogatást a SAPARD program keretében, a tojótélep átalakításhoz EMVA támogatást tudtunk igénybe venni és a trágya tároló építésére pályáztunk sikerrel az AVOP keretében. Ezek a támogatások a mi fejlesztési nagyságrendünkhöz képest nem túl jelentősek, bár az adott területen nagy segítséget nyújtanak. Számunkra az lenne komoly támogatás, ha az élelmiszer feldolgozás, azon belül a száraztészta-

Közbeszerzési tanácsadás

Adott be pályázatot állattartó telepek korszerűsítésére?

Tudja-e, hogy közbeszerzésre kötelezett abban az esetben:

- ha a beruházás összköltségének több, mint 50%-át a támogatásból finanszírozza és a beruházási értéke meghaladja a közbeszerzési értékhatárt? (Egyszerű eljárás árubeszerzésnél 8-30 millió Ft, szolgáltatásnál 8-25 millió Ft, illetve építésnél 15-90 millió Ft között).

Az eljárás közbeszerzési és jogi szakértőt igényel.

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

Kék számon: 06-40/200-771 Faxon: 06-1/373-8455
E-mail címen: tanacsadas@avhakft.hu Honlap: www.avgha.hu

AVHA
SZOLGÁLTATÓ ÉS
TANÁCSADÓ KFT.

gyártás is pályázható lenne. Várjuk, hogy az elsődleges feldolgozás fejlesztésére kiírandó pályázatok milyen lehetőséget adnak az idén. Ha támogatást kapnánk, és az exportpiac is indokolná, még egy gyártóssal tudnánk növelni a térsztyártó

kapacitást, ami jelentősen visszahatna a mezőgazdasági alapanyag termelés növelésére is.

– Azon kívül, hogy az élelmiszer-feldolgozás fejlesztésére eddig nem írtak ki pályázatot, két más tényező is korlátot szab a

hasonló helyzetben lévő cégeknek. Egyik az árbevétel nagysága, mert a pályázati kiírásokban sokszor alacsonyabban húzzák meg határt, így a nagyobb vállalkozások kiesnek. A másik érdekes kérdés az új munkahelyek létesítése. Értem én ennek a jelentőségét, tudom, hogy a foglalkoztatást támogatják, ugyanakkor ellentmondást látok abban, hogy kizárják a támogatásból az igazán korszerű, világszínvonalú technikát, amely kevesebb, de kvalifikáltabb munkaerőt igényel.

Szinte az előző tétel bizonyításának is tűnhet rövid üzemlátogatásunk. A hatalmas méretű üzemcsarnokban, csak csillogó csöveket, zárt gépsorokat látni. Az egyik végén bemegy a liszt, a tojás és a többi alapanyag, a másik végén a csomagolt késztermék jön ki. Mindez emberi kéz érintése nélkül. Lenyűgöző a tizennégy szintes teljesen automatizált készáru raktár: a magasba vezető polcsorok között számítógép vezérelte emelővillás targoncák suhannak a sínen. Három hegység, a Vértes, a Pilis és a Gerecse találkozásánál szelíd láncok ölelésében egy méltán híres kis falu, mellette fényes silók, és gyártócsarnokok között araszolnak, s indulnak az ország minden tájára a kamionok.

KÖZEL KÉT ÉS FÉL EZER FIATAL GAZDA IGÉNYELT TÁMOGATÁST (ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM)

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében a fiatal mezőgazdasági termelőket támogató pályázati kiírásra közel két és fél ezer kérelem érkezett be. A pályázók nagy része a maximálisan adható - 40 ezer eurós - összeget célozta meg. Így a beérkezett támogatási kérelem összege meghaladja a program tervezett támogatási keretét. Erre a célra ugyanis a 2007-2013-as időszakban mintegy 8 milliárd forintos támogatási forrás áll rendelkezésre, ám a beérkezett támogatási igények 21-22 milliárd forintot tesznek ki. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium azt tervezi, hogy forrásátcsoportosítással lehetőség lesz a fiatal mezőgazdasági termelőket támogató keret növelésére.

GÉPEK ÉS TECHNOLÓGIAI BERENDEZÉSEK BESZERZÉSÉNEK TÁMOGATÁSA (ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM)

Azok a nyertes pályázók, akik az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban a gépek- és technológiai berendezések beszerzésének támogatása keretében már elszámoltak a beruházás költségeivel, és így igényelhetik a támogatás kifizetését, majdnem valamennyien megkapták a pénzüket. Jelenleg azoknak fizet a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH), akik az MVH által megjelölt első - 2007 végi - elszámolási időszakban benyújtották kifizetési kérelmüket. Ekkor az összesen mintegy 4500 támogatást elnyert kedvezményezett közül 2900 kérte a támogatás folyósítását. A nekik járó 18,5 milliárd forintból körülbelül 1 milliárd vár még kifizetésre. A megtélt támogatások teljes összege természetesen ennél jóval nagyobb, meghaladja a 43 milliárd forintot. Akik csak ezután kérik a támogatást, azok sincsenek késésben, hiszen a beruházás megvalósítására, a támogatási határozat átvételétől számítva, egy év áll a rendelkezésükre. Az egyéves határidő 2008 októberében jár majd le. A kifizetési kérelmet az MVH által megjelölt elszámolási időszakokban, évente négyszer lehet beadni. Legutóbb januárban volt erre alkalom, amikor újabb 850 kifizetési kérelem érkezett be a Hivatalhoz.

AZ ÁLLATTARTÓ TELEPEK KORSZERŰSÍTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA (ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM)

Az állattartó telepek korszerűsítésének támogatása, két fordulóban, az első között lett meghirdetve az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban. Az egyik támogatható területen - a trágyakezelés korszerűsítésére - összességében 100 milliárd forintos támogatási igény érkezett be. A közel 1000 kérelemből több mint 700 esetben hozott jóváhagyó határozatot a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal. Mindez 68 milliárd forintos támogatási kötelezettségvállalást jelent. A szóban forgó támogatási forrás felhasználásával kb. 900 állattartó telep újulhat meg, mivel egy gazdálkodó több telepre is igényelhetett támogatást. Az erre vonatkozó támogatási határozatokat február közepén adták postára az érintetteknek. A másik támogatható területen - az állattartó telepek komplex korszerűsítésére - majd 1300 kérelmező szeretne támogatást kapni. A támogatási igény eléri a 160 milliárd forintot. Ennél a jogcímnél a támogatási döntések most születnek meg, a támogatási határozatokat 2008. március folyamán kapják majd meg az állattartók.

AZ UNIÓS INTERVENCIÓS RENDSZER ÁTALAKÍTÁSA

Az Európai Unió intervenciós rendszere alapvető változások elé néz, amely a magyarországi gabonavertikum szereplőit is érinti. Ennek első lépése a kukoricaintervenció reformja volt. A rendszer ellentmondásos működésének kezelése, illetve a gabonaárak tartósan magasabb szintre emelkedése a piaci intervenció hagyományos eszközei helyett a - közösen támogatott - magánbiztosítás alkalmazásának lehetőségét helyezi előtérbe. A kötelező területpihentetés esetében is új megközelítés van kialakulóban.

Változások az intervenciós rendszerben

Az Európai Parlament 2007 tavaszán megszavazta az európai uniós kukoricaintervenció korlátozásáról szóló jelentést. Az intervenció fokozatosan, három év alatt kerül leépítésre. A 2007/2008-as piaci évben 1,5 millió tonnában határozták meg a kötelező felvásárlásra felajánlható kukorica mennyiségét, majd a következő évben 700 ezer tonnára csökken ez a szint. Végezetül, a 2009/2010-es piaci évben már nullára esik az intervencióra ajánlható mennyiség. Az Európai Bizottság a későbbiekben, rendkívüli esetben továbbra is alkalmazhatja a garantált felvásárlás eszközét, amennyiben azt a piaci feltételek indokolták teszik.

A kukoricaintervenció korlátozása az Európai Bizottság szerint azért volt szükséges, mert a rendszer eredeti - a biztonságos gazdálkodást segítő - céljával ellentétesen működött: nem egyszer átgondolatlan termelésre vezetett és igen költséges volt. Az árpa és a takarmánybúza esetében fennmaradt a korábbi intervenciós rendszer. Ezért e növényfélék termelése relatíve kevésbé kockázatosá vált a gazdák számára. Mindez az árpa és a takarmánybúza vetésterületének növekedéséhez vezethet, magával vonva annak esélyét, hogy e terményekből fölös, intervenciós beavatkozást követelő készletek alakuljanak ki.

Az intervenció helyett biztosítás

Az előbbiekre tekintettel, az Európai Bizottság a kukoricaintervenció reformját - azaz korlátozását, majd teljes megszüntetését - alkalmazni kívánja a többi gabonaféle esetében is, az étkezési búza kivételével. A minimálisan garantált árak közösségi felvásárlással való biztosítása helyett, alternatív eszközök alkalmazásával kívánják védeni a gazdákat a váratla-

nul kialakuló piaci zavarokkal szemben. Eme eszközök kidolgozása megkezdődött. Az egyik lehetséges megoldás az árak összeomlása esetén érvényesíthető magánbiztosítás megkötésének közösségi társfinanszírozása. A szóban forgó elképzelés azon a megközelítésen alapul, hogy a várhatóan hosszabb távon is magas gabonaárak mellett már nem szükséges a korábbihoz hasonló kiterjedt védelmet nyújtani a gazdáknak. A brüsszeli döntéshozók szerint csak a piaci árak előre nem látható és nagymértékű zuhanása, illetve a kedvezőtlen időjárás miatti terméskiesés ellen kell biztonságot nyújtani a gazdáknak. Ehhez viszont a piaci alapú - a gazdák által megkötött - biztosítások is megfelelőek lehetnek, amelyekhez az Európai Unió pénzügyi forrásokkal is hozzájárulna.

Az előbbi elképzeléseket tartalmazó jogszabálytervezet előreláthatólag 2008 ta-

vaszán készül el. A kialakításra váró új rendszer alkalmazására a 2004-ben csatlakozott tagországokban, így Magyarországon csak 2013 után kerülne sor. Ekkor kapnak majd ugyanis az érintett államok agrártermelői ugyanakkora közvetlen támogatást, mint a régebbi tagországok gazdái.

A területpihentetés jövője

A jelenlegi és a feltételezhetően tartósan magas gabonaárak miatt a brüsszeli döntéshozók úgy vélik, hogy indokolt a kötelező területpihentetés végleges megszüntetése. A 2004 előtt is uniós tagállamokban (a tizenötökben) a szántóföldi terület 10 százalékát ugyanis ugaroltatni kell, illetve e területeken csupán nem élelmiszer célú növénytermesztés folytatható. Az Európa Tanács az Európai Bizottság javaslatára a 2007/08-as gazdasági évre a területpihentetés felfüggesztése mellett döntött. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez a lépés hosszabb távon bizonyos környezetvédelmi aggályokat is felvet. A megművelt terület időről-időre történő ugaroltatása ugyanis kedvezően hat a termőföld állapotára. Ezért az ugaroltatás esetleges megszüntetése ellensúlyozásaként az agrár-környezetvédelmi célokat szolgáló vidékfejlesztési intézkedések megerősítése is szükségessé válhat.

Mezőgazdasági szaktanácsadás

A szaktanácsadás keretében megszerzett információk a 2009-ben bevezetésre kerülő egységes támogatási rendszer (SPS) igénybevitelének alapját fogják képezni. Ezek az ismeretek, környezetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állat- és növény-egészségügyi, valamint állattartási követelmények biztosításához elengedhetetlenül szükségesek.

- A gazdálkodó a Területi Szaktanácsadási Központokon (TSZK) keresztül a szaktanácsadásra fordított összeg 80%-át, de minimum 40.000 (erdőgazdálkodó esetén 20.000), maximum 350.000 forintot vissza nem térítendő támogatásként visszaigényelhet.
- Az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft. - mint TSZK - a gazdálkodókkal kötött szerződés alapján biztosítani tudja a szaktanácsadási szolgáltatást és a szaktanácsadói díj 80%-nak visszatérítését.
- A mezőgazdasági szaktanácsadás keretében a gazdálkodó ügyfélorientált pénzügyi tanácsadást is igénybe vehet, ha fejlesztési elképzelését részben vagy egészben hitelből kívánja finanszírozni. A fejlesztés és a vállalkozás adottságainak ismeretében az AVHA Kft. segítséget nyújt a legmegfelelőbb finanszírozási megoldás kialakításában.

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

kék számon: 06-40/200-771

faxon: 06-1/373-8455 ■ e-mail címen: tanacsadas@avhakft.hu

AZ ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2008-BAN PÁLYÁZHATÓ KIÍRÁSAI

- A MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK ÉRTÉKNÖVELÉSÉT SEGÍTŐ TÁMOGATÁSI KONSTRUKCIÓ

A 2008-as évben a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban (ÚMVP) a mezőgazdasági termékek feldolgozásának fejlesztését kiemelt támogatási célként kezeli. Az erre vonatkozó támogatási rendelet várhatóan rövidesen megjelenik.

A támogatás célja, hogy a mezőgazdasági termékek feldolgozásának, illetve forgalmazásának fejlesztésével, vagy új termékek, eljárások, technológiák bevezetésével növekedjen a mezőgazdasági üzemek, illetve élelmiszeripari vállalkozások összteljesítménye és versenyképessége, továbbá javuljanak az élelmiszerbiztonsági és -higiéniai feltételek, csökkenjen a környezetterhelés és teljesüljenek a vonatkozó közösségi előírások.

A támogatás tervezett célterületei:

- a versenyképesség javítása, a termék-szerkezet átalakítása;
- az élelmiszerbiztonsági és környezetvédelmi feltételek javítása, az üzemirányítás korszerűsítése;
- az újonnan bevezetett közösségi előírásoknak való megfelelés elősegítése;
- vágópontok (engedélyezett vágóhídként nyilvántartott létesítmények, amelyek az 50 km-es körzeten belülről származó kistermelő által vágásra szánt sertéseket,

juhokat, kecskéket, szarvasmarhákat (levegőjék) létrehozása és korszerűsítése.

A támogatás mértéke

Az egy kérelem benyújtásával igénybe vehető támogatás várható legkisebb összege 8.000 eurónak, legmagasabb összege pedig 1.000.000 eurónak megfelelő forintösszeg (a vágópontok esetében ez utóbbi 480 ezer eurónak megfelelő forintösszeg). A támogatás valószínű mértéke alapesetben az elszámolható kiadások 40 százaléka lesz. Fiatal mezőgazdasági termelő esetén, vagy ha a beruházás kedvezőtlen adottságú vagy NATURA 2000 területen valósul meg, akkor az elszámolható kiadások 50%-a. Fiatal mezőgazdasági termelő esetén, és ha a beruházás kedvezőtlen adottságú vagy NATURA 2000 területen valósul meg, akkor az elszámolható kiadások 60%-a.

A támogatásra jogosultság

Támogatásra jogosultak azok az egyéni vállalkozók, egyéni cégek, jogi személyi-

ség nélküli, valamint jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaságok, szervezetek, amelyek KKV-nak, illetve nagyvállalatnak minősülnek és megfelelnek az alábbi feltételeknek:

- mezőgazdasági termelők esetében az üzemméretük meghaladja a 4 európai méretegységet, valamint értékesítésből származó árbevételük több mint 50%-a nem feldolgozott mezőgazdasági termék értékesítéséből származik, és ez az arány a beruházás után is megmarad a kötelező működtetés végéig;
- nem mezőgazdasági termelők esetében az értékesítésből származó árbevételük kevesebb, mint 50%-a nem feldolgozott mezőgazdasági termék értékesítéséből származik és ez az arány a beruházás után is megmarad a kötelező működtetés végéig.

A támogatási kérelmet a 2008-as évben előreláthatólag május 1-jétől június 2-ig az Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) honlapjáról letölthető nyomtatványon, az MVH megvalósítás helye szerint illetékes kirendeltséghez lehet benyújtani. Egy pályázó egy benyújtási időszakban egy kérelmet nyújthat be.

AVHA
SZOLGÁLTATÓ ÉS
TANÁCSADÓ KFT.

a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és kezességvállalási konstrukciókról, valamint segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehetők:

üzletviteli tanácsadás, mezőgazdasági szaktanácsadás, hitelkérelmek összeállítása, pályázati tanácsadás, projektgarancia

Hívja a **06-40-200-771** kék számot, vagy keressen minket a tanacsadas@avhakft.hu e-mail címen.

A MIKRO-, KIS ÉS A KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA (GOP/KMOP)

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2008. február közepén közzétette ide első gazdaságfejlesztési pályázatait. A központi régió kivül, a Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP) keretében öt pályázaton 27,6 milliárd forintnyi, míg a Közép-magyarországi Operatív Programban (KMOP) megjelent két tükröpályázaton 3,1 milliárd forintnyi támogatást nyerhetnek el a mikro-, kis- és középvállalkozások. Az előzetes számítások szerint, az összesen csaknem 31 milliárd forintos keretből legalább 900, legfeljebb háromezer projekt megvalósításához lehet támogatást elnyerni.

A támogatások célja egyrészt a kkv-k számára vonzóvá és elérhetővé tenni a tudás intenzív, magasabb hozzáadott értékű tevékenységek végzését, másrészt a területi felzárkóztatás elősegítése, a vállalkozások közötti területi esélyegyenlőtlenség csökkentése. Ezért a GOP három kiírása is a hátrányos helyzetű, illetve a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben megvalósított beruházásokat támogatja csaknem 11 milliárd forinttal.

A szóban forgó pályázati konstrukciókra már 2007-ben is lehetett pályázni, most némileg módosított feltételekkel kerültek ismét meghirdetésre. A 2008-as pályázatok keretében a vállalkozások eszközbeszerzéseik, infrastrukturális és ingatlan beruházásaik, az eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc-, gyártási know-how-beszerzéseik, információs

technológia-fejlesztéseik, valamint piacra jutásuk támogatására nyerhetnek el vissza nem térítendő támogatást. A támogatási pályázaton gazdasági társaságok, szövetkezetek és egyéni vállalkozók vehetnek részt. A kiírások továbbra sem támogatják az induló vállalkozásokat, a pályázóknak legalább két teljes lezárt üzleti évvel kell rendelkezniük.

A 2008. évi pályázatokban a tavalyi hasonló kiírásokhoz képest enyhítettek a kötelezettségvállalásra vonatkozó feltételeken. Az elvart nettó árbevétel növekedés százalékos mértéke csökkent, a növekedést reálnövekmény formájában és területi alapon, a hátrányos helyzetű térségek számára kedvezőbb módon (kisebb mértékkel) határozták meg. Az árbevétel növekedésvállalás pedig három helyett csak két évre szól.

Pályázat neve	Igényelhető támogatási összeg (millió Ft)	Támogatási keret (millió Ft)
A mikro- és kisvállalkozások technológia fejlesztése, Kódszám: GOP-2008-2.1.1/A	1-20	7 400
Komplex vállalati technológia fejlesztés kis- és középvállalkozások számára, Kódszám: GOP-2008-2.1.1/B	10-150	9 446
Komplex vállalati technológia fejlesztés a hátrányos helyzetű kistérségekben, Kódszám: GOP-2008-2.1.1/C	150-500	6 052
Komplex beruházások támogatása a komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségekben kis- és középvállalkozások számára, Kódszám: GOP-2008-2.1.2/B	10-150	3 500
Komplex beruházások támogatása a komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, Kódszám: GOP-2008-2.1.2/C	150-500	1200
A mikro- és kisvállalkozások technológia fejlesztése, Kódszám: KMOP-2008-1.2.1/A	1-10	1300
Komplex vállalati technológia fejlesztés kis- és középvállalkozások számára, Kódszám: KMOP-2008-1.2.1/B	10-50	1800

A pályázatokat 2008. április 4-étől 2008. május 5-ig lehet benyújtani, kivéve a mikro- és kisvállalkozások eszközbeszerzéseit támogató GOP-2008-2.1.1/A és KMOP-1.2.1/A kódszámú

pályázatokat. Ezek utóbbiakra 2008. december 31-éig, vagy a keret kimerüléséig lehet pályázni.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program I. tengelyének (A minőség és a hozzáadott érték növelése a mező- és erdőgazdaságban, valamint az élelmiszer-feldolgozásban) 2008-ban várható pályázatai

- Növénytermesztés (terményszárítók) korszerűsítése, 2008. április-
- Kertészet korszerűsítése, 2008. április-
- Kertészeti gépek, technológiai berendezések, 2008. április-
- Élelmiszeripari beruházások, 2008. május-
- Nyersszesz, bioetanol előállító üzemek létesítése, 2008. május-
- Nyersolaj, biodízel előállító üzemek létesítése, 2008. május-
- Félig önálló gazdaságok szerkezetátalakítása, 2008. április-
- Gazdanet program, 2008 tavasz/nyár-
- Infrastrukturális beruházások:
 - öntözés, melioráció, területi vízgazdálkodási létesítmények fejlesztése, 2008. április
 - mezőgazdasági utak fejlesztése, 2008. III. negyedév
 - mezőgazdasági üzemek víz- és energiaellátása, 2008. IV. negyedév
 - erdészeti infrastruktúra fejlesztése, 2008. IV. negyedév

GARANCIA

az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa
(Megjelenik az agrárlapok mellékletként)

Felelős kiadó: Ulrich Anikó
Szerkesztő bizottság: Fertő Imre, Herczegh András, Lengyel Zoltán, Mohácsi Kálmán, Ulrich Anikó
Szerkesztőségi titkár: Székely Ágnes

Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.
Telefon: (1) 373-8481,

Ingyenesen hívható zöld szám: (80) 203-760
Fax: (1) 373-8455

Stúdió: Armadillo Design Kft.
1045 Budapest, Berni u.1.

Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt.
8201 Veszprém, Órház u.38.